

RELATIONER

• TEORI

METODE

PRAKSIS

Kort sagt

Den måde, vi spørger på, har en effekt på eleven.

I bedste fald kan dine spørgsmål åbne op for nye handlemuligheder hos eleven.

Ved at få eleven til at lede efter nye forklaringer, kan du hjælpe eleven med at skabe visioner for sin fremtid.

Spørg ud fra en **cirkulær** forståelsesform, der åbner for alternative forklaringer og nye perspektiver hos eleven.

Forskellige former for at forstå tilværelsen

En meget almindelig måde at angribe problemer og valgsituationer på, er igennem en **lineær** forståelsesform, hvor man tænker årsag → virkning. Man søger efter elementer, der kan give en forklaring.

Det er langt mere konstruktivt, når eleven bevæger sig i en cirkulær forståelsesform, som appellerer til læring gennem refleksion, bearbejdning og forandring.

Den cirkulære forståelsesform bryder med den lineære tankerække og flytter fokus mod at finde forskelle, nye positioner, virkninger og prioriteringer.

FORSTÅESESFORMER

At tænke lineært eller cirkulært

Jeg respekterer ikke lærerne

Problemet er ikke læreren, men eleven. Der er for meget frihed. Eleverne er ligeglade med lærerne. I Tyrkiet bruger eleverne skoleuniform. Det er meget lettere at koncentrere sig, når man ikke skal spekulere så meget på tøj. Piger og drenge går også på hver sin skole.

Mange danske lærere er bange for eleverne. Det er en hel gal metode her.

Spørgsmålstyper til **lineær** tænkning

Orienteringsspørgsmål tjener til opklaring af fakta: "Hvornår, hvad, hvem, etc."

Holdnings- og **adfærdspåvirkende** spørgsmål kan få underviseren til at fremstå som en dirigerende og vurderende opdrager: "Hvorfor gør du ikke...?"

Spørgsmålstyper til **cirkulær** tænkning

Relationsspørgsmål flytter opmærksomhed hen mod nye positioner og prioriteringer: "Hvordan tror du andre ser det her?"

Hypotetiske spørgsmål åbner op for fantasien og får eleven til at udforske nye tilgange til problemer: "Hvad tror du der ville ske hvis...?"

**FAST
HOLD
ELSES
KARA
VANEN**

VEJE TIL
GENNEMFØRT
UDDANNELSE

Eksempler på lineære forståelsesrammer

At tænke i årsag → virkning – fx "jeg vil ikke gå på denne skole, fordi der er dårlige lærere her."

Forståelse betyder at finde en årsag.

Bedømmelse (= fordømmelse af personer).

At lede efter (dårlige) hensigter hos andre.

Skyld – fx "det skyldes min dårlige barndom", "det er fordi jeg kommer fra en anden kultur".

Egne handlinger er nødvendige reaktioner – fx "jeg gjorde det, fordi han sagde".

Andre skal ændre sig først.

Eksempler på cirkulære forståelsesrammer

At se et mønster som både årsag og virkning – mønstre af begivenhedsforløb, relationer og handlinger hænger sammen.

Forståelse betyder at finde sig selv i et mønster.

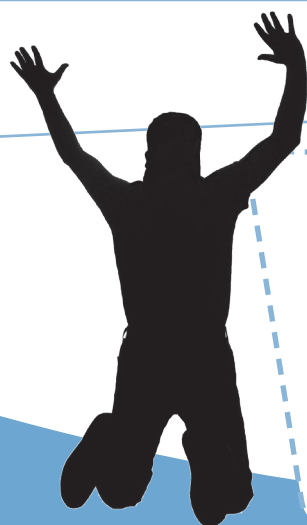
Udforskning af sammenhænge.

At være nysgerrig overfor virkninger.

Ansvar – fx "jeg vil forbedre min indsats og huske at spørge om hjælp".

Egne handlinger er personlige valg.

Jeg kan ændre mig.

Fagudtryk

Lineær: Et stærkt fokus på fakta og objektive sandheder.

Cirkulær: Her betragter man mulige sammenhænge, forestillinger, vurderinger og antagelser.

Praksis

Anvendelse af cirkulær tænkning:
Se kort Læringsformer, nr. AM5

RELATIONER

• TEORI

METODE

PRAKSIS

KONTAKT

Bente Højer www.bente-hoejer.dk inspireret af Gitte Haslebo